

PDF

ANLATIM BOZUKLUĞU # 1

BAĞDAŞIKLIK İLE İLGİLİ ANLATIM BOZUKLUĞU (ANLAMSAI)

Bağdaşıklik: Sözcüklerin anlam açısından birbirine bağlı olmasına denir.

1. Gereksiz Sözcük / Ek Kullanımı
2. Sözcüklerin Yanlış Anlamda Kullanılması
3. Sözcüğün Yapısındaki Yanlışlık
4. Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanılması
5. Anlamca Çelişen Sözcüklerin Bir Arada Kullanılması
6. Deyim Ve Atasözü Yanlışları
7. Gereksiz Yardımcı Eylem Kullanımı
8. Mantık Ve Sıralama Hatası
9. Karşılaştırma Hataları
10. Noktalama Eksikliği

BAĞLAŞIKLIK İLE İLGİLİ ANLATIM BOZUKLUĞU (YAPISAL)

Bağlaşılık: Sözcüklerin dil bilgisi kurallarına göre bir araya getirilmesine denir.

1. Özne Eksikliği
2. Yüklem Eksikliği
3. Özne – Yüklem Uyumsuzluğu
4. Nesne Eksikliği
5. Dolaylı Tümleç Eksikliği
6. Zarf Tümleci Eksikliği
7. Edat Tümleci Eksikliği
8. Ek Fiil Eksikliği
9. Fiilimsi Eksikliği
10. Yardımcı Eylem Eksikliği
11. Çatı Uyumsuzluğu
12. Tamlama Yanlışlığı
13. Eklerle İlgili Yanlışlıklar

1. GEREKSİZ SÖZCÜK / EK KULLANIMI

Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında bir daralma veya bozulmaya yol açmayan sözler ya da ekler gereksizdir. Böyle cümleler duruluk ilkesine de aykırıdır.

- ✓ Aynı anlama gelen sözcüklerin cümlede kullanılması

Sınava hazırlanırken kaynak kitaplardan mutlaka faydalanılmalı ve istifade edilmelidir.

Yazarla son röportajımızı aşağı yukarı yaklaşık üç yıl önce yapmıştık.

Bu dernek yoksul ve fakir vatandaşlara yardım ediyor.

1. GEREKSİZ SÖZCÜK / EK KULLANIMI

- ✓ Cümlede bir sözcüğe eklenen edatın anlamının başka bir sözcükte yer alması

Köye yalnız gitmeye çekindiği için kardeşiyle birlikte gitmişti.

Hayvanat bahçesine babamla birlikte gitti.

1. GEREKSİZ SÖZCÜK / EK KULLANIMI

- ✓ Cümle içerisinde anlamı bulunan bir sözün cümlede kullanılması

Gece yarısı yüksek sesle bağırarak gençler mahallenin huzurunu bozuyordu.

Yazar bu romanıyla okurlarına beklenmedik bir sürpriz yaptı.

Müdürün kulağına alçak sesle bir şeyler fısıldadı.

1. GEREKSİZ SÖZCÜK / EK KULLANIMI

- ✓ Aynı anlamı veren ek ile sözcüğün bir arada kullanılması

Beni terk etmesinin nedeni, çalıştığım iş ortamını sevmemiş olmasındandır.

Bu ay, çalışanlara kişi başına yüzer lira ikramiye verilecek.

2. SÖZCÜKLERİN YANLIŞ ANLAMDA KULLANILMASI

Bir sözcüğün anlamına uygun kullanılmaması, başka bir sözcük yerine kullanılması veya anlamı karıştırılan sözcüklerin birbirinin yerine kullanılması anlatım bozukluğuna neden olur.

Huzurevinin bahçesine fidan ektik.

Bu iki olay arasında hiçbir ayrıcalık yok.

Bu konuda gençleri azımsamak doğru değildir

Azımsamak: Sayıca yeterli bulmamak

Küçümsemek: Basit, bayağı görmek

Dikmek: Bitkiyi toprağa yerleştirmek

Ekmek: Tohumu toprağın altına gömmek

Etken: Etki eden şey, faktör

Etki: Tesir

Etkin: Etkili, faal, dinamik, işleyen

Fiyat: Alım satımdaki parasal karşılık, eder

Ücret: İş gücünün emeğı karşılığı para, mal

Karşılık: Bir davranışın karşı tarafta gerektirdiğı davranış

Karşın: Gerekenin tersine, rağmen

Karşıt: Zıt, nitelikleri birbirine aykırı

olay: meydana gelen vaka
olgu: olayların genellenmesi

anlamak: kavramak
algılamak: sezmek, bilincine varmak

asgari: en az
azami: en fazla

ayrım: fark
ayrıntı: detay
ayrıcalık: imtiyaz

çekimser: kararsız
çekingен: utangaç,
çekinik: baskın olmayan

yetkili: yetkisi olan kişi, görevli
yetkin: işinde uzman

Hooca

kutlamak: özel günler için eğlence tertiplemek

anmak: bir kişi yada durumu hatırlatmak, yad etmek

görev: yapılması gereken iş

yetki: kişiye tanınan etki alanı

ibret: olumsuzluklardan çıkarılacak sonuç

ders: her tür durumdan çıkarılacak sonuç

iddia etme: iddia ortaya atmak

savunmak: iddiaya, saldırıya cevap vermek

sayesinde: olumlu durumun sebebi

yüzünden: olumsuzluğun sebebi

yayım: (gazete ,dergi, tv vs için) basılıp yayılma işi

yayın: yayımlanan şey (gazetenin, derginin kendisi)

Derste anlatılanları çok iyi algıladım.

Bizim işimizde ayrımlar önemlidir.

Çekimser biri olduğu için kimseye sormadı.

Diktiğim tohumlar meyveye durdu.

Bu işin altında başka etkiler de vardı.

İncei

Hocca

Haksızlıklara karşı etkimizi ortaya koyalım.

Toplu taşıma fiyatlarına yine zam geldi.

Bulaşık işi senin yetki alanına giriyor.

Hakkındaki suçlamaların asılsız olduğunu iddia etti.

Hangisini seçeceğimi bilmiyorum, ikilik içindeyim.

3. SÖZCÜĞÜN YAPISINDAKİ YANLIŞLIK

Bir sözcük dil bilgisi kurallarına aykırı türetilirse anlatım bozukluğuna neden olur. Bu tür sözcüklerin bulunduğu cümleler akıcılık ilkesiyle ters düşer.

Kardeşim yıllardır berbercilik yapar.

Tartışılan tasarıya kalındığı yerden bugün devam edilecek.

Pazarda her şeyi pahalılandırmışlar.

4. SÖZCÜĞÜN YANLIŞ YERDE KULLANILMASI

Bir sözcüğün bulunması gereken yerden başka bir yerde bulunması cümleden anlatım bozukluğuna neden olur. Cümlede anlam karışıklığı da meydana gelir.

Yeni otobüse binmiştim ki telefon çaldı.

Başbakan, bir hafta içinde kömür çıkarılan vilayetleri ziyaret edecek.

5. ANLAMCA ÇELİŞEN SÖZLERİN BİR ARADA KULLANILMASI

Bir cümlede sözcüklerin birbiriyle çelişmesi ya da birbirinin tersini ifade edecek şekilde kullanılması anlatım bozukluğuna neden olur.

Kesinlikle o günden beri dedesini ziyaret etmemiş olabilir.

Konser salonunda tamı tamına bin civarında konuk vardı.

Ünlü sanatçı bu mahallede aşağı yukarı tam on yıl oturmuş.

6. DEYİM VE ATASÖZÜ YANLIŞLARI

Atasözü ve deyimler kalıplaşmış sözlerdir ve kendilerine göre anlamları vardır. Bu kalıplaşmış söz öbeklerinin sözcüklerinin değiştirilmesi ya da anlamlarına uygun kullanılmaması anlatım bozukluğuna neden olur.

Annesini görünce sevinçten etekleri tuttu.

Usta yazar, yetenekli gençlere destek olmak için elinden geleni ardına koymamıştı.

Zavallı adamın sokaklardaki o perişan hâlini görünce midem ezildi.

Ateş olmayan bacadan duman çıkmaz.

7. GEREKSİZ YARDIMCI EYLEM KULLANIMI

“Et-”, “ol-” gibi yardımcı eylemlerin yerini ad ve ad soylu sözcüklere gelen herhangi bir yapım eki tutuyorsa ya da bunlar cümleden çıkarıldığında bir anlam değişimi veya daralması olmuyorsa yardımcı eylemlerin kullanılması gereksizdir.

Polis, evin hizmetçisinden kuşku ediyordu.

Senin bu görüşlerin hiç kimseye etki etmez.

Patlama sonucu Kızılay’da birçok insan yara almış.

8. MANTIK VE SIRALAMA HATASI

Bazı cümleler mantığa aykırı olabilir. Söz dizimi bakımından doğru olduğu halde anlamsal tutarsızlık bulunan cümlelerde anlatım bozukluğu vardır.

Geleneksel kiraz şenliğinin ilk kutlaması bu yıl yapıldı.

Tatilden dönünce konaktaki değerli eşyaları çalınmış olarak buldular.

Özel eğitimle ilgili yasa tasarısı Meclis'te 120'ye karşı 50 oyla reddedildi.

Bizim çocukluk yıllarımızda ülkemizin köylerinde bırakın mumu, elektrik bile yoktu.

9. KARŞILAŞTIRMA HATALARI

Cümlede karşılaştırma yapılırken iki kişi, varlık ve durumdan hangisinin öne çıkarıldığının belli olmaması anlam belirsizliğine yol açar.

Resim yapmayı kardeşimden çok severim.

Bu futbolcu bizden çok para kazandı.

Adam arabayla ailesinden çok ilgileniyor.

10. NOKTALAMA EKSİKLİĞİ

Bazı cümlelerde adlaşmış sıfatlardan, sıfat fiillerden sonra ya da özneyi belirtmek için öznedenden sonra virgül kullanmak gerekir; kullanılmadığı takdirde anlatım bozukluğu ortaya çıkar.

Yabancı dükkândaki takıları beğenmedi.

Saklambaç oynarken küçük evin arkasına saklanmıştı.

Kadın gazeteciye bir soru sordu.